

Türkçe-Gürcüce Uluslararası İlişkiler ve Diplomasi Kavramları

**Hakan Arıdemir
Indira Phutkaradze**

60. Yıl
FİLİZ KİTABEVİ
2023

ARALIK 2023

ISBN: 978-975-368-947-2

BASKI

Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım
Petrol Ürünleri Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.
Matbaacı Sertifika Numarası: 48596

YAYINLAYAN

Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım
Petrol Ürünleri Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.
Cemal Yener Tosyalı Cad. No: 57/A (113)
Vefa-Fatih/İSTANBUL
Tel: (212) 527 0 718
(212) 850 0 359
Faks: (212) 519 20 71

www.filizkitabevi.com
bilgi@filizkitabevi.com
Yayıncı Sertifika Numarası: 48596

Copyright© Bu Kitabın Türkiye'deki Yayın Hakları Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım Petrol Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti.'Ne Aittir. Her Hakkı Saklıdır. Hiçbir Bölümü ve Paragrafı Kısmen Veya Tamamen Ya Da Özet Halinde, Fotokopi, Faksimile Veya Başka Herhangi Bir Şekilde Çoğaltılamaz, Dağıtılamaz. Normal Ölçüyü Aşan İktibaslar Yapılamaz. Normal ve Kanunî İktibaslarda Kaynak Gösterilmesi Zorunludur.

ÖNSÖZ

Türkiye'nin çevresindeki ülkeler farklı alfabeler kullanmaktadır. Bu yönüyle Türkiye'nin bir alfabe kuşatması altında olduğu söylenebilir. Bu çalışma, kuruluşunun 100. yılında Türkiye'nin farklı alfabeleri kullanan komşularıyla kurduğu kültürel ve dil bağlarını güçlendirmek amacını taşımaktadır. "Türkçe-Gürcüce Uluslararası İlişkiler ve Diploması Kavramları" adeta bir "alfabe kuşatmasını kırma" çabasının somut bir ifadesidir.

Uluslararası ilişkiler ve diploması kavramlarının Türkçe ve Gürcüce dillerinde doğrudan karşılıklarını verme, Rusça veya İngilizce gibi aracı dillere başvurmadan her iki ülke arasında bağımsız ilişkiler geliştirmek açısından kritik bir öneme sahiptir. Bu çalışma, dijital ortamdaki çeviri araçlarının, makine öğrenmesi, yapay zeka vb. uygulamalarla sunduğu doğrudan ve hızlı çeviri imkanlarının olduğu bir dönemde niçin yapılmıştır? Dijital ortamda genellikle bir aracı dili temel alarak yapılan çeviriler, anlam kaymalarına ve çeviri kayıplarına yol açabilmektedir. Bu tür anlam kayıpları, özellikle diplomatik süreçlerde taraflardan birinin lehine sonuçlar doğurarak suistimal edilmesine ve ülkelerin hayati çıkarlarının zarar görmesine neden olabilir. Örneğin, Türkiye ve Yunanistan arasında Ege Denizindeki deniz yetki alanları konusunda "Takımada" kavramı üzerinden yapılan bir araştırmada, Google'da yapılan bir sorguda çıkan ilk sonucun Wikipedia'nın tanımı olduğu görülmektedir. Orada, bu kavram "Takımada, çevresi sularla kaplı iki ya da daha fazla toprak parçasının oluşturduğu adalar topluluğudur. Takımada kelimesi literatürde "üstün deniz" anlamına gelen, (Grekçe: Αρχιπέλαγος) arkhon (arkhi-) ("lider") ve pelagos ("deniz") kelimelerinden gelir. Antik çağda, Takımada Ege denizi için kullanılan bir kelimeydi ve sonraları ise denizdeki adaların sayısı dikkate alınarak Ege Adaları yerine kullanılmaya başlandı. Şimdilerde ise genellikle ada gruplarını isimlendirmek veya bazen de Ege'deki gibi çok sayıda dağınık ada için kullanılır." şeklinde tanımlanmaktadır. Tanımda dikkat çeken husus açıkça Yunanistan'ın Ege Denizi'ne ilişkin resmi tezinin ifade edilmesidir. Böylece Yunanistan kendisini bir takımada devleti olarak tanımlamakta, Ege Denizi üzerindeki egemenlik alanını artırmaya çalışmakta ve okuyucuda bu yönde bir algı oluşmaktadır. Halbuki gerek 1982 tarihli Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Sözleşmesi gerekse uluslararası hukukun diğer tanımlamalarında, bu kavram belli bir anakarası olmayan takımadalardan oluşan devletleri tanımlamak için kullanılmaktadır. Yunanistan, bir anakaraya sahip olmasına rağmen, Wikipedia çevirisi ile oluşturulan bu algıyla kendisine diplomatik açıdan kavramsal bir avantaj sağlamaktadır. Bu çalışma, Türkiye ile Gürcistan arasında benzeri

tartışmalara yol açmayacak şekilde kavramların her iki dildeki diplomatik anlamlarını ortaya koymak için yapılmıştır. Çalışma, Türkçe ve Gürcüce metinleri daha iyi anlamaya katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. İki dil arasındaki farklılıkları ve kavram çevirilerini açıklayarak, uluslararası ilişkiler ve diplomasi alanında faaliyet gösterenler arasında daha etkili iletişim kurmaya olanak tanımaktadır. Ayrıca, Türkçe ve Gürcüce konuşanların bu çalışmayı kullanarak daha hızlı ve kolay bir şekilde araştırma yapmalarını sağlamak, kültürler arası ilişkileri güçlendirmek ve diplomatik ilişkileri güçlendirmek amacıyla tasarlanmıştır. Son olarak bu çalışma, Türkçe ve Gürcüce konuşan öğrencilere, akademisyenlere ve araştırmacılara rehberlik etmeyi amaçlamaktadır.

Doç. Dr. Hakan Arıdemir

Dr. Öğr. Üyesi Indira Phutkaradze